

ADHD, de wet, medicatie en toestemmingsvereiste

Hoe staat de wet tegenover het toestemmingvereiste van de (jonge) patiënt, de ouders en de school t.a.v. voorgeschreven medicatie voor psychische stoornissen (ADHD etc.)?

Wetsartikelen hierover zijn in te zien via:

<http://www.wetboek-online.nl/wet/Burgerlijk%20Wetboek%20Boek%207/450.html>

Andere artikelen zijn te vinden door het getal 450 in de link te veranderen (b.v. 451, etc.)

Onze wetsinterpretatie t.a.v. het toestemmingsvereiste.

De hulpverlener mag de patiënt alleen behandelen als deze, op basis van de aan hem verstrekte informatie, toestemming voor de uit te voeren verrichtingen heeft gegeven (art. 7:450 BW). De wijze waarop de patiënt toestemming behoort te geven, is niet geregeld; zij is vormvrij. Dit betekent dat zij mondeling kan worden gegeven, maar ook uit het gedrag van de patiënt kan worden afgeleid. Naast expliciete toestemming is dus ook impliciete toestemming mogelijk. Voor niet-ingrijpende verrichtingen mag de toestemming worden verondersteld (art. 7:466 lid 2 BW). Of een verrichting al dan niet 'ingrijpend' is, hangt af van de omstandigheden van het geval. Algemeen uitgangspunt is: 'wat de patiënt ingrijpend vindt, is ingrijpend'.

In acute situaties waarin een verrichting kennelijk noodzakelijk is in het belang van de gezondheid van de patiënt hoeft de hulpverlener, indien de patiënt wilsonbekwaam is, niet de toestemming van een vertegenwoordiger van de patiënt af te wachten indien de tijd voor het vragen daarvan ontbreekt (art. 7:466 lid 1 BW).

Minderjarige patiënten zijn al vanaf zestien jaar bekwaam (ofwel: handelingsbekwaam) tot het aangaan van een geneeskundige behandelingsovereenkomst en het verrichten van rechtshandelingen die rechtstreeks met deze overeenkomst samenhangen, zoals het kopen van geneesmiddelen (art. 7:447 BW).

Bij minderjarigen die de leeftijd van twaalf jaar nog niet hebben bereikt, dient de hulpverlener de verplichtingen die voor hem uit afd. 7.7.5 BW voortvloeien, zoals die tot het geven van informatie aan de patiënt en het vragen van toestemming voor de uitvoering van de behandeling (art. 7:450 BW), na te komen jegens hun ouders dan wel hun voogd (art. 7:465 lid 1 BW). Minderjarigen onder de twaalf jaar dienen door de hulpverlener wel te worden ingelicht over onderzoek en behandeling op een wijze die past bij hun bevattingsvermogen (art. 7:448 lid 3 BW). Minderjarige patiënten in de categorie van twaalf tot zestien jaar oefenen zelf hun patiëntenrechten uit. De hulpverlener dient zijn verplichtingen jegens hen na te komen. Een uitzondering geldt voor de verplichting tot het vragen van toestemming. Op grond van art. 7:450 lid 2 BW is tevens toestemming vereist van de ouders die het gezag over de minderjarige uitoefenen of van de voogd.

Dus, art. 7:450 lid 2 BW betreft minderjarigen van 12 tot en met 15 jaar. Voor deze groep minderjarigen is dus zowel toestemming van de patiënt als van zijn/haar ouders/voogd nodig. Voor de groep tot 12 jaar is slechts toestemming van de ouders nodig.

In twee gevallen kan een medische verrichting niettemin zonder toestemming van de gezag dragende ouders of de voogd plaatsvinden. Als uitzonderingsgevallen noemt art. 7:450 lid 2 BW (1) de situatie dat de verrichting kennelijk nodig is om ernstig nadeel voor de patiënt te voorkomen (stringent te interpreteren, een enkel medisch geïndiceerd zijn is niet voldoende; de behandeling moet medisch noodzakelijk zijn), en (2) het geval dat de patiënt ook na de weigering van toestemming door de ouders of voogd de verrichting weloverwogen blijft wensen. Een goede documentatie in het medisch dossier van het overleg met de ouders en van het beslissingsproces (vaak zal ook een collega-arts worden geconsulteerd) is van groot belang. Hier gaat het dus om de situatie waarin de ouders GEEN toestemming geven voor het uitvoeren van de behandeling (bijvoorbeeld het toedienen van Ritalin) terwijl het kind deze behandeling wel zou willen krijgen. De school of andere derden komen hier dus niet bij kijken. Maar als bijvoorbeeld een jongen in de categorie 12 tot 16 jaar (dit geldt niet voor een jongen van 11 jaar; zie hierboven) weloverwogen blijft wensen om deze medicijnen te krijgen dan zou een hulpverlener zonder de toestemming van de ouders/voogd hierin mee kunnen gaan. De regering is namelijk van mening dat de wens van de minderjarige in deze leeftijd mag prevaleren.

Let op: bovenstaande interpretatie heeft **geen** rechtsgeldigheid.

Raadpleeg indien nodig de wet (waarvan artikel 450 hieronder te vinden is).

Bezoek eventueel een rechtswinkel (<http://www.platformrechtswinkels.nl/page.php?1>)

oOo

De wetsregels:

Wetboek 7, [Artikel 450](#) Toestemmingsvereiste.

1. Voor verrichtingen ter uitvoering van een behandelingsovereenkomst is de toestemming van de patiënt vereist.
2. Indien de patiënt minderjarig is en de leeftijd van twaalf maar nog niet die van zestien jaren heeft bereikt, is tevens de toestemming van de ouders die het gezag over hem uitoefenen of van zijn voogd vereist. De verrichting kan evenwel zonder de toestemming van de ouders of de voogd worden uitgevoerd, indien zij kennelijk nodig is teneinde ernstig nadeel voor de patiënt te voorkomen, alsmede indien de patiënt ook na de weigering van de toestemming, de verrichting weloverwogen blijft wensen.
3. In het geval waarin een patiënt van zestien jaren of ouder niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake, worden door de hulpverlener en een persoon als bedoeld in de leden 2 of 3 van artikel 465, de kennelijke opvattingen van de patiënt, geuit in schriftelijke vorm toen deze tot bedoelde redelijke waardering nog in staat was en inhoudende een weigering van toestemming als bedoeld in lid 1, opgevolgd. De hulpverlener kan hiervan afwijken indien hij daartoe gegronde redenen aanwezig acht.